СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 13. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 18-го січня 1945. No. 13. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, January 18, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ВИПОВНЕННЯ ПОВНОЇ ПРОГРАМИ „ПРАЦЮЙ АБО ВОЮЙ"

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт не вдоволився проголошеною клясифікацією на 5 категорій поборових у віці 26—29 літ. Він негайно відбув конференцію з провідниками конґресу і виявив поставу, візвати особисто членів Військової Комісії палати репрезентантів, щоб вони передискутували ціле законодавство для виповнення програми „працюй або воюй".

Вчасі пресової конференції президент сказав, що він передасть комісії листи від ґенерала Джорджа С. Маршала, начальника ґенеральної булави і від адмірала Ернеста Дж. Кінґа, команданта морських операцій, бо в тих листах є ясно сказано, як дуже потрібно людей як при воєнних операціях так і у воєнній продукції.

Предсідник Конґресу Промислових Організацій Филип Морей якраз перед тим заявив на пересуханню комітету палати репрезентантів, що непотрібний примусовий побір людей для обох цілей, вимаганий президентом. Добровольча система є вистарчальна, лише треба порозуміння між представниками робітництва й представниками промислу. Такий самий погляд висловив Краєвий Союз Вирібників у заяві, висланій до преси.

СТРАЙКАРЯ ПЕРЕНЕСЛИ ДО КЛЯСИ 1-А.

КЛІВЛЕНД. — Місцева Поборова Рада перенесла з кляси В-2 до кляси 1-А Віктора Стемберґера, у віці 29 літ, члена орґанізаційної комісії СІО за те, що він зорґанізував 16-годинний [illegible]к у Клівленд Ілюминейтинґ Компані. Поборова [illegible]а у своїй заяві написала, що скасувала цьому ро[illegible]никови дозвіл на відложення військової служби тому, що він залишив дуже відповідальну працю, для якої саме йому дозволено відложити військову службу, і ще спонукав інших до такого самого поступку.

ЗГОРІЛО 14 ЛЮДЕЙ У ПОЖЕЖІ ГОТЕЛЮ.

ШІКАҐО. — Мабуть з занадто розігрітої печі повстала пожежа у 7-поверховім готелю, напів мурованім, напів деревлянім і в нім згоріло 14 людей, а попеклося 6. Дженерел Кларк Готел, положений над озером, мав записаних 76 гостей на ніч. Між погибшими є одна жінка. Всі погибші це громадяни Шікаґа. Пожежа скоїлася негайно по північи.

ПРОПИЛИ 7 БІЛІОНІВ ЗА РІК.

ВАШИНГТОН. — Населення Америки видало на напитки в 1944. році більше ніж сім біліонів долярів. Це значить пересічно кожна особа пропила $54. Такі обчислення перевів департамент торгівлі. В порівнанню з роком 1943. ця сума представляє видаток більший на 18 відсотків. З пропитих грошей пішло яких 2 біліони долярів на податки, значить яких 30 відсотків. Кількість дестильованого випитого алькоголю, чи так попросту горівки, досягла 165 міліонів ґальонів.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ КОНҐРЕСУ НА БИЗНЕСОВИХ ЗАСАДАХ.

ВАШИНҐТОН. — Під опікою Краєвого Товариства для Складання Плянів випрацював бизнесовий дорадник Роберт Гелер з Клівленду плян для переміни теперішнього конґресу на бизнесовий лад. Сенатори й конґресмени булиб політичними робітниками із платнею по $25,000 річно та з пляном старечої пенсії по $1,000 від кожного повного року служби. Пенсія розпочиналась би по 55 році життя, однак не моглаб бути вища над $10,000. Сенатори й конґресмени малиб дістати ще помічників, платних по $7,500—$10,000 річно.

Діяльність конґресу опираласьби на 14 засадах, поданих Гелером. Вона булаб оперта на тіснім порозумінню з екзекутивою і змагалаб до скорого складання і переведення законів. Гелер пропонує знизити число комісій до 15 в кожній палаті. Тепер має сенат 37 комісій, а палата репрезентантів 47. Теперішні члени конґресу побирають по $10,000 річно, а окремо ще за працю в комісіях.

ПЕРЕМУЧЕННЯ ПОВІТРЯНИХ ВОЯОВНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — У Раді Медичної Суспільної Допомоги виявлено, що майже 50 відсотків американських повітряних вояків, часово обезсилених наслідок перетоми в службі, відзискують здоровля. Тому, що таке обезсилення прибирає ширші розміри, рада піддає думку, щоб привертанням таких людей до нормального здоровля займалися теж і громадянські установи.

Франція підтримує Совети в справі Польщі

НЮ ЙОРК. — Париський кореспондент місячника „Фрі Ворлд" передає свою розмову з французьким міністром закордонних справ у Парижу, Жоржом Бідо. З розмови показується, що Франція стоїть на засадах советського домагання про лінію Курзона, але хоче дати Польщі відшкодування над Балтійським морем і над рікою Одрою.

Міністер Бідо теж сказав, що майбутні конференції Трьох Потуг не будуть обмежені лише до трьох держав, а будуть поширені. Про долю Німеччини Бідо виявив погляд, що округ Рур і Надренію треба вийняти спід контролі Берліну.

АМЕРИКА ОБІЦЮЄ ПОМІЧ ГРЕЦІЇ

ВАШИНГТОН. — На пресовій конференції президент Рузвелт дав виминаючу відповідь на 15 питань, а загалом прийшла відповідь лише на одно, і то від стейтового департаменту в справі Греції. Стейтовий департамент оприлюднив заяву, що президент Рузвелт, у своїй телеграмі, висланій до грецького премієра Николи Плястіраса, обіцяв поміч Греції „у співпраці з Аліянтами". З тексту телеґрами роблять висновок, що справа Греції буде обговорена на конференції Трьох Потуг.

Пресова конференція у президента відбувається звичайно в пятницю. Її призначують на год. 10:30, але президент приходить по год. 11 рано. Останню конференцію назначено на год. 4. сполудня. Тим разом президент прибув точно на розмову так, що деякі репортери щойно прибували на салю, коли конференція вже кінчилася в год. 4:22.

ПОЛЯКИ НАРІКАЮТЬ НА СОВЄТИ, ЩО ВОНИ НЕ ДОПУСКАЮТЬ ПОМОЧИ ЮНРРА

ВАШИНҐТОН. — Польський амбасадор Ян Цехановскі підкреслив терпіння Польщі і виявив, що воно погіршується ще тим, що Совети не хочуть дати дозволу Адміністрації Ріліфу й Реґабілітації Обєднаних Держав (ЮНРРА) на перевіз харчів і інших припасів потрібних для ратування життя польського населеня через територію, заняту Советами або через советські порти. Вже від жовтня нагромаджені припаси ждуть на советський дозвіл для американської місії, щоб перевести ці припаси, але надармо, каже Цехановскі.

Чорчил обороняє домагання безумовної здачі

ЛОНДОН. — Підчас дебати в палаті послів британського парляменту над політикою уряду премієр Чорчил обороняв вимогу безумовної здачі ворога перед закидом, що мовляв вона продовжує непотрібно війну, бо Німеччина піддалася би скорше, якби дістала лагідніші умовини.

ЧОРЧИЛ заявив, що він не вірить у це, що це домагання продовжує війну; зрештою, додав, хочби й так було, то війну треба вести, аж поки Німеччина не здасться безумовно.

ДОМАГАЄТЬСЯ ОДНАКОВОЇ КАРИ ДЛЯ ОБОХ ВБИВНИКІВ ЛОРДА МОЙНА

КАЇРО. — Прокуратор у процесі проти двох молодих жидівських націоналістів, обвинувачених за вбивство лорда Мойна, британського посла на Середній Схід, зажадав для обох підсудних однакової кари як винуватців вистрілів. Первісно тільки Гакім був обвинувачений за стріли до лорда Мойна, а Бет-Цурі за участь у заговорі й за ненамірене вбиття лордового шофера, і тому міг уникнути кари смерти. На суді Гакім казав, що йому 20 літ, а його адвокати предложили його свідоцтво уродження на доказ, що йому тільки 18. Суд покликав лікаря для ствердження дійсного віку обвинуваченого.

Справа викликає широке зацікавлення на Близькому Сході. Всі просто жидівські орґанізації виступили з осудом обвинувачених і їх терористичної орґанізації.

МАДЯРСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ПЕРЕКОНАВСЯ, ЩО ГІТЛЄР БОЖЕВІЛЬНИЙ

МОСКВА. — Ґенерал Янощ Ворофш, міністер оборони в „уряді визволеної Мадярщини", подав ґазетярам враження зо своєї візити в Гітлера минулого вересня. Поїхав він до Гітлера, аби витягнути Мадярщину з безплодної війни. Гітлер, каже Ворофш, поводився так, що Ворофш не має найменшого сумніву, що Гітлер божевільна людина. Як тільки гість подав ціль свого приїзду, Гітлер став говорити до нього нахрапом. Він викрикував так через дві години, без перестанку, не даючи гостеви прийти до слова. Кричав, що Мадярщина невірна, що вона не знає вдячности, що вона тепер з Німеччиною в одному становищі, як люди, що втекли з потапаючого корабля на човен; скакати в море значить утопитися, одинокий ратунок держатися човна. Він кричав, що він буде битися до останньої краплі крови, аби оборонити батьківщину.

Казав Ворофш, що Гітлер перебив усіх малярів, що були за вихід з війни, а він спасся з Гітлерових рук тільки чудом.

ВИМОЩУЮТЬ ХОВЗКУ ДОРОГУ.—В Бельгії тепер небувалі сніги та морози. Дороги позамерзали і дуже ховзкі, так, що годі ними їхати тяжкими троками. Щоб тому зарадити, треба вимощувати дороги ріщем. Це й роблять анґлійські вояки, що їх бачимо на образку.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ОБХОДИТЬ БОКОМ ВАРШАВУ Й ЗАЙМАЄ РАДОМ

ЛОНДОН. — Червона Армія почала нову офензиву в центральній Польщі та, обходячи боком Варшаву, заняла фортифіковане місто Радом. Тимчасом советські війська в південно-західній Польщі дійшли на 40 миль до німецької границі.

У тих операціях беруть участь дві советські армії, одна під командою маршала Конева, друга під командою маршала Жукова. Ця друга прямує на головне польське промислове місто Лодзь. Між цими арміями покищо віддаль шести миль. Обі мають разом 1,250,000 вояків.

Советські війська находяться 13 миль від Кракова, бо в місточку Сломнікі, та 50 миль від Лодзі. На полудне від Висли вони заняли місто Тарнів.

На найдальше на північ висуненій частині фронту Червона Армія, як кажуть німці, направляється на добуття Кенігсберґу, столиці Східної Прусії. Німецькі комунікати приписують російській офензиві далеко більше значіння, ніж аліянтській офензиві на заході Европи. Німці видно стягають на східний фронт великі посилення, бо, як кажуть їх комунікати, Сталін пробує своєю офензивою не тільки добитися місцевої перемоги, але й скорого покінчення війни. Офензиву ведеться видно старим російським звичаєм на широкому фронті.

За московськими комунікатами, офензиву почато страшним бомбардуванням сконцентрованої советської артилерії, що мовляв, спричинила 75% випадків серед німецьких вояків. По цьому пішли атаки піхоти й повзів на німецькі лінії. Каже московський комунікат, що армія ґенерала Жукова вже посунулася 37 миль наперед 75 миль широким фронтом та добула понад 1,300 місцевостей, між ними Новий Желехів, 22 милі від Варшави, Гроєц і Бледів, 50 миль від Лодзі.

Військові знавці в Вашинґтоні вважають російську офензиву влучною відповіддю Росії на заклик, що мовляв вона звільняє кампанію, аби скинути головний тягар війни на західних Аліянтів. Тактичнo російська офензива є повторенням німецької тактики з часів слави й потуги німецької армії; полягає вона на вбиванню клинів у ворожу армію та на винищування відтинку лінії за відтинком.

БРИТІЙЦІ ВДАРЯЮТЬ ПО НІМЕЦЬКОМУ ВИСТУПІ В ГОЛЯНДІЇ.

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІЯНТСЬКИХ ВІЙСЬК ЕКСПЕДИЦІЙНИХ. — На західному фронті Аліянти перейшли до офензиви на цілій лінії. Британська Друга Армія вдарила з півночі в напрямі Сітарду, в Голяндії, по рівнині над долішнім бігом ріки Руру (Реру). Вона стрічається тільки з легким опором.

З німецького клина в Бельгії малощо осталося, і ці останки німці тратять скоро. Остався з нього тільки пасок 12 миль широкий, і німці боронять його завзято.

ВЕЛИКІ ПОВІТРЯНІ РЕЙДИ ПО НІМЕЦЬКИХ ЦЕНТРАХ.

ЛОНДОН. — Британські й американські літаки били по промислових округах Маґдебурґа, Лайпціґу й Дрездена. Восьма Повітряна Сила вислала бомбовики на рейди на фабрики синтетичної нафти, на фабрику повзів Крупа й залізничі вузли. Знищено при тому 25 літаків, що стояли на землі на летнищу на полудне від Берліна. Дві могутні британські летунські гармади літали понад Німеччину цілу ніч.

НОРВЕЗЬКІ ВІЙСЬКА БЮТЬСЯ ЗА ЗВІЛЬНЕННЯ РІДНОГО КРАЮ.

ЛОНДОН. — Норвезький уряд у Лондоні подав у своїм комунікаті, що його війська, узброєні в Швеції, прибули до Східної Фінмарки, найдалі на північ висуненої частини Норвеґії, що була звільнена з німецьких окупантів Червоною Армією в минулу осінь.

Советський уряд свого часу просив Аліянтів заняти місце Червоної Армії в Норвеґії, але Аліянти цього не могли зробити. Норвезькі війська по прибуттю до Норвеґії почали негайно кампанію проти німців та добули від них два летнища.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ ДАЛІ ПРАЦЮЮТЬ НАД КИТАЄМ І ФОРМОЗОЮ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Літаки американської пацифічної фльоти далі літали понад Китай і остров Формозу, атакуючи важні позиції японців. У неділю й понеділок вони знову атакували Сватов і Гонґ Конґ та залітали в нутро краю на рейд Кантону, де вони стрінулись з повітряною опозицією.

Неповні звіти з цих налетів показують, що вони знищили або ушкодили ворогові кораблів загальної місткости 100,000 тон, знищили 42 літаки, ушкодили 32 та наробили поважні шкоди ворожим комунікаційним лініям.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 10, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

КОЛИ ФИЛЯ ПОВЕРНУЛАСЯ

Воєнні вісти з останніх днів представляють різкий контраст до вісток зперед кількох попередніх тижнів. По чорних тижнях Різдва й Нового Року, коли конець війни в Европі відсунувся так далеко наперед, що його, здається, зовсім не було видно, прийшли вісні дні, коли вся мілітарна ситуація в Европі перемінилася й ми знову вхопили надію, що конець війни вже не так далеко, може зараз за скрутом. Вернулися надії з минулого літа, коли аліянтські війська ломали „Атлянтійський мур", потім „нутрішню фортецю" Гітлєра. І власне тому тепер пора зробити деякий загальний перегляд положення, аби знову не повторилися недавні лячні переходи.

Передусім люди в запіллю повинні остаточно зрозуміти, що поступ війни не йде ніколи гладко. Війна просто ніколи не може складатися з самих перемог. У кожній війні є вдачі й невдачі, наступи й відступи, добутки й втрати. Тому в усякій удачі нам не треба відразу й думати, що вже певно виграємо, як знову в невдачі не треба попадати в розпуку, гейби все булó страчене. У виграній чи програній нам треба дивитися, що саме вона означає, яке значіння має для остаточного висліду.

Власне, останні переходи нам повинні додати до більше реального зрозуміння дійсности. Ми колись думали, що Гітлерова сила вже безнадійно зломана, що він одною ногою в гробі. Остання німецька, хоч коротко тривала, офензива в Бельгії може нас навчити німецької сили не недоцінювати. Вже краще ворога перецінювати, бо тоді буде лекше його перемогти.

Одночасно, не треба при тому недоцінювати своїх сил. Краще вірити, що при належнім зусиллю нам удасться ворога зломати.

Потрете, не треба теж своїх сил перецінювати. Як передають вісти з Вашингтону, аліянтська офензива в західній Европі добивається поважних результатів завдяки одночасній офензиві на сході Европи. Обі офензиви розділені властиво тільки територіяльно. По сутті це властиво одна офензива з двох частин. Обі вони були постановлені на нарадах верховних керманичів великих потуг уже давно, і подробиці цеї офензиви на двох фронтах були оброблені головними штабами потуг. Словом, перемога на фронті, чи фронтах, є вислідом єдности Аліянтів.

Це треба підчеркнути тому, бо останніми часами здавалося нераз, що якраз цеї єдности в Аліянтів не має. І ворог певно на цей брак єдности серед Аліянтів робив великі надії. Колиж тепер після таких чуток і догадів Аліянти дають докази спільного, згори обдуманого пляну й довгих підготовань для його виконання, то це є теж доказом, що ворог потерпів крім мілітарної ще одну, так сказатиб, дипльоматичну невдачу: йому не вдалося розеднати Аліянтів на два або більше таборів.

І ми можемо бути певні, що як довго єдність Аліянтів буде задержана, так довго перемога над ворогами буде запевнена. Що одначе розбиття цеї єдности може негайно покінчитися трагічно для кожного з Аліянтів.

ДОПОМОГТИ!

Ті перші вісти про те, що діється з українською еміграцією в Европі, а які щойно тепер до нас дійшли, мусять заставити американських та канадійських українців до глибокої задуми. І не тільки до задуми, але й до роботи, до широко закроєної акції допомоги.

Надходить крайна пора, коли треба собі остаточно ясно зясувати, кому ми звідси можемо дати допомогу і якою дорогою.

Ось те мусить бути сказане нашому загалови дуже простою і ясною мовою. Так, щоб усі люди точно зрозуміли, як стоїть справа не тільки з збіркою грошей на допомогу українським жертвам війни, але й з тим, кому і через кого ми будемо таку допомогу слати.

Не можна сказати, щоб про це не було мови в комунікатах Українського Американського Допомогового Комітету. Та це все було, так сказатиб, у підготовчій стадії. Це були думки і пропозиції щодо цього, що й при чиїй співпраці можна робити. Та тепер уже треба дефінітивно сказати, яку саме допомогову акцію можемо вести і для кого.

Допомога рідним на українських землях.

Це природне, що кожний з нас хотів би вислати матеріяльну допомогу в першу чергу в Україну, на українські землі, в українські села і міста. Але так є, що всі вони є тепер під московською окупацією, під совєтською владою. З тими землями не маємо ніякого звязку. І так є не тільки з українцями, але й з іншими народами, що їх землі є тепер під Советами. Таке є з американськими поляками, литовцями, естонцями, латвійцями і т. п. Якщо хто з них хоче помагати звідси своїм землякам, що є під Советами, то може це робити тепер тільки через одну установу, яку визнають Совети, себто через Рошен Вор Реліф. І тільки в такий спосіб, який подиктували Совети.

Іншого способу допомоги совєтська влада не допускає. Так є і до цього мусять тепер пристосуватись теж і всі американські гуманітарні установи. А навіть і уряди Польщі, Литви, Естонії чи Латвії, що ще й досі є визнавані Англією та Злученими Державами, ці й вони не можуть організувати матеріяльної допомоги своїм краям. Совети, що мають ті землі під своєю окупацією, на це не дозволяють.

Нині нема можливости самостійно допомагати навіть у таких краях як Югославія, що не є під совєтською окупацією, а тільки є під совєтською контролею. Тамтуди не може дістатись навіть така організація як Ю Н. Р. Р. А. Вона не може дістатися і на визволені спід нацистів чисто польські землі.

Ось така є ситуація, про яку нині пишеться в американській пресі майже щодня. Супротив цього деякі журналісти пишуть цілком виразно, що це все діється тому, що Совети вживають ратункової акції, себто харчів, надсилаючих з заграниці для голодного й війною виснаженого населення, на те, щоб тою допомогою нагородити найвірніших комуністів, а карати тих, щодо яких мають сумніви щодо їхньої лояльности комуністичній ідеї чи приказам совєтської влади. Іншими словами, американські знавці совєтських практик кажуть, що Совети роблять з гуманітарної акції політику. І так діється не тільки в Україні, але й всіх інших Советами загарбаних краях. Тому саме, як кажуть журналісти, Совети не допускають американців до тих загарбаних країв, бо бояться, що вони це й те розголосять.

У суті всі ті американські спостереження і заввагі є нічим іншим, а тим, що передбачували американські українці вже давно. І ніщо інше, а тільки те одно було тою їх ньою вимогою, щоби була якась контроля збоку Америки над тою допомогою, що її звідси висилається, коли та допомога має бути для України і для українців. Вимога американських українців була й є чисто людська: Мати запевнення, що не буде в гуманітарній акції ніяких дискримінацій! Коли висилаємо допомогу на село в Україні, хай ту допомогу дістануть там усі люди, безоглядну на те, чи вони є в рядах комуністичної партії. Хай її там дістануть усі мешканці, себто крім українців москалі, поляки, жиди, чи хто тільки там живе в цьому українському селі. А як хто посилає батькові, мамі, братові, чи знакомому, так хай буде контроля, що така допомога до них доходить.

Як бачимо, всі ві речі совєтський владі ненаруку. І легко витолкувати собі, чому саме. Бож тоді можнаб легко довідатись, де саме ділись ті наші батьки, брати, мами і т. п.! Та головне тут те, що Совети не визнають ніякої контролі над допомогою, а тільки вважають себе одинокими, що мають право рішати, де і кому треба дати милостиню, даровану ким іншим.

Ось так виглядає тепер справа висилки матеріяльної допомоги до країв і людей, що є під совєтською владою. Чи це кому подобається, чи ні, але так є. Принаймні тепер. До цього треба застосуватись теж і американським українцям. Значить, що коли хочемо слати допомогу на українські землі, то треба слухати того, що каже в тій справі совєтська влада через Рошен Вор Реліф. Інакшого виходу наразі нема.

Допомога українській еміграції в Европі.

Зате інакше представляється допомога величезній масі українців, що опинились поза Советами. Між тими нещасливцями є тисячі невинних жертв диктаторських режимів. Ті люди положили великі заслуги для науки, мистецтва чи взагалі культури українського народу. Їм ми повинні дати негайно поміч. Як краї, що вони в них находяться, попадуть під совєтську окупацію, то щоб не було, їх чекісти виморудують, а в найліпшому випадку вивезуть на Сибір. Тут не поможе навіть й інтервенція американського уряду, якщоб ми його про таке просили і якщоб він інтервенював. Та проте наш обовязок таки негайно інтерпелювати і про таку охорону благати, бо може дасться таким чином вратувати хоч декого там, де буде спільна тимчасова окупація, себто американсько-англійсько-совєтська. Треба інтерпелювати ще й тому, щоб ті, що матимуть щастя бути на землях, що останутъ під тимчасовою американською і англійською окупацією, не були віддані в руки Советів, що цього Совети домагаються. А прецінь є десятки тисяч українців от хочби в Франції й Бельгії, де є наші американські війська.

Коли іде про матеріяльну допомогу ось тій українській еміграції, то виглядає, що це зовсім не трудна справа, бож можна її розпреділювати в Европі при допомозі американських допомогових організацій, що вже там діють. Саме таке навіть нам і пропонують з Швайцарії, як це ми писали в „Свободі" з 16. січня б. р., коли подавали найновіші вісти з Европи про українців та українські справи.

Думаємо, що справа допомоги українським жертвам війни є тепер уже дуже ясна. Треба тепер Українському Американському Допомоговому Комітетови точно сказати, що ми можемо, хочемо й будемо тепер в тій справі робити, та на що і кому треба громадянству гроші складати і через кого ту допомогу будемо евентуально висилати і розпреділювати.

Треба це зробити, і то зараз, щоб зактивізувати цілу допомогову акцію, яка все ще йде линяво.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

Довершення земельної реформи в Польщі

Американська преса тепер повна вісток з Польщі й про Польщу. Телеграфують про неї й з Лондону, і з Вашингтону, і з Москви, і з самої Польщі. Видно, що справою цікавляться не одні поляки, але й по інших закутинах світу. В минулу пятницю наприклад газети подали таких донесень довгу низку. З Лондону прийшла від Польської Телеграфічної Агенції довжезна інформація про Болеслава Берута, президента люблинського комітету, що тепер проголосив себе тимчасовим польським урядом. З Лондону прийшла вістка про лорда Догласа, що на смертній постелі відкликався до Чорчила за Польщу. З Вашингтону прийшла вістка про письмо польського координаційного комітету до секретаря стейту Стетиніюса з просьбою напертя на Москву в користь американської політики супротив Польщі. Того самого дня приходить до „Ню Йорк Таймс" від його европейського кореспондента, В. Г. Лоренса, кореспонденція зо Собяновіц, у Польщі, що малює польську земельну реформу, переводжену люблинським урядом.

Лоренс видно поїхав на польське село, оглядав його, розмовляв, через перекладчиків, зо селянами, не тільки з урядниками, але й зо селянами, та постарався дати своїм читачам образ польського села й селянського питання. Через те, що тут виступає не політик, зацікавлений у справі своєї партії, а менше-більше безсторонна людина, його донесення представляє особливий інтерес, бож на погляд люблинських поляків, це найважніша суспільна реформа в Польщі. Самий Лоренс признається, що вибрався побачити „аграрну, земельну, реформу", і каже, що те, що він побачив, перемінило йому цю суху, хитку економічну фразу на щось живе й рухливе. Люблинський уряд думає цею реформою вилікувати всі економічні лиха Польщі, а одначасно зеднати собі прихильність польських народних мас. Ця реформа, каже Лоренс, заведе в польськім життю радикальну зміну, виключе далеко йдучі потрясення, бо ця земельна справа звязана з різними іншими справами.

Недостачі реформи.

Звязана ця справа передусім з продукцією. Звісно, продукцією збіжа. Люблинський уряд видно ждав, що земельна реформа відобється корисно на продукцію, себто що селяни, діставши землю, зберуть більше збіжа, як зібрали давні посідачі. Та, як Лоренс каже, досі ці надії завели, бо поляки в тих частинах Польщі, що звільнені від німецької окупації, засіяли озиминою менше землі, ніж сподівався уряд. Цей недосів дуже поважний, бо виносить 1 міліон 182 тисячі акрів. Правда, до певного ступня в цьому завинили старі посідачі, дідичі, що жадучи втрати землі, не хотіли її засівати озиминою. Одначе, завинили в тому й інші чинники, а передусім брак машинерії й коней у тих селян, що дістали землю і взагалі тепер у Польщі потягової звірини мало, бо німці забрали коней зо собою, як вони стали відступати перед Червоною Армією поза Вислу. Щоби надолужити за недосів озимини, люблинський уряд рішив збільшити весняний засів. Одночасно він пробує зарадити на недостачу машинерії, а саме старається дістати трактори зо Совєтського Союзу й думає пробувати направляти зіпсовані машини останками інших машин, покинених німцями. Люблинські урядники одначе все таки ждуть, що в перші роки управа землі не дасть плянованих вислідів.

Урядники видно припускають, що поодинокі селяни не виявлять стільки справности в управі землі, скільки виявили старі посідачі, себто дідичі. Вони ждуть одначе поправи по кількох роках, як селяни навчуться краще газдувати й заведуть кооперативи для кращої управи й збуту.

Розміри реформи.

Лоренс подає розміри переведеної земельної реформи до цього часу. Парцелюють посілости, що мають понад 125 акрів. Земельні власники, що мають землі менше задержать надалі всю свою посілість. Ті, що мають землі більше, мають втратити її всю, але вони мають право просити надію собі 12 і пів акра землі в іншій частині краю. Котрий дідич не хоче податися за такий надія, має право діставати від держави досмертну пенсію державного урядника в 6. категорії, або коло 600 злотих на місяць.

Дідичі по парцеляції.

Лоренс самий відвідав такий розпарцельований дідичівський фільварок, що колись належав до дітича Казимира Ройовского. Маеток мав 585 акрів. На ньому давніше жив дідич та 20 селян (видно форналів). Тепер його розділено між 122 селянські родини.

Про те, що сталося зо самим Ройовським, ходять різні чутки. За одною, Ройовський відступив з німецькою армією, хоча підчас німецької окупації він з німцями не співпрацював. За другою, він поїхав до Варшави, де перебувають його жінка й діти.

Дідичі відступаючі перед наступаючою Червоною Армією, нині в Польщі звичайна справа. Наприклад граф Альфред Потоцкі, брат бувшого польського амбасадора в Польщі, втік з матірю зо своєї виставної палати в Ланцуті до нацистичного схоронища під Віднем, забравши зо собою 30 возів предметів штуки й домашньої обстанови. Його маєток, що має 5,560 акрів управної землі, розділено між 892 родини, а його замок перемінено на громадський осередок.

Кревняк Потоцких, один з найбільших польських дідичів, князь Чарторийский, що був подружений з Габсбургами, мав 3,000 акрів землі. Як прийшов новий уряд, зо своїм пляном парцеляції, Чарторийский забрав спокійно хатне добро й перебрався до Ярослава.

Беземельні селяни після реформи.

Лоренс оглядав нових посідачів на полі й дома. Польські селянські хати, каже він, збу-

---

ОЛ. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені.

В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА

ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ
У двох частинах
(Перший том трильогії „Огнем і Кровю")

114)

З перемазаних і покрислених цензурою листів Марії Олександрівни не багато міг довідатися. Листки дрібного жіночого письма чорніли плямами. Вправлялися мналознаючі цензори на звяних листах хлопця і на каракулях малої Олі. Вимазували цілі речення, уривки і окремі слова. Здогадатися, що саме викреслено — трудно. Попадалися, наприклад, такі речення: „Бушує у нас по селах... — викреслено три рядки, — ...вісімнадцятеро етдій". Мова йшла, очевидно, про якусь пошесть, від якої вмерло в селі вісімнадцятеро дітей. Зпід руки цензора вийшло, що то тих вісімнадцятеро дітей по селах бушують. Мимоволі приходила думка чомуж тих бушуючих дітей не спинять родичі, а коли вже й родичі не дадуть їм ради, то для чого існує поліція? Чому не спинить тих, зіпсутих видно, вісімнадцять бахурів?

В іншому листі Марія Олександровна очевидно писала про все зростаючу дорожнечу, кушецько-фабрикантські стачки й апетити, писання петиції до царя робітництвом... Либонь підпилий цензор випустив такий архитвір своєї вмілости: — В Києві кавалок — замазано кілька рядків — людської — пляма на два рядки довга — ноги — пляма — пів рубля коштує... Робітники не хочуть — довга пляма — поліцію — пляма — до роботи гнати... Рішили писати — довга пляма — петицію — пляма — до — пляма — Титів Пудичів.[54] Може цензор свідомо так „жартував" з людськими листами. Але адресатам від того не лекшало. Виходило, що в Києві вже їдять людей, раз кавалок людської ноги пів рубля коштує. Робітництво, чомусь, не хоче поліції гнати до роботи і рішило писати петицію не до царя і уряду, але до Тит-Пудичів, купців...

Про всі ті неясности довідався Павлоцький прибувши до дому. Пів рубля коштував не кавалок людської ноги, а кавалок звичайного мила. По великих містах відчувався брак харчів. Робітництво домагалося підвишки по мірі зросту дорожнечі, домагалося урядового встановлення твердих цін, протестувало, і не робітникові поліцію, а поліція робітників мусіла до роботи гнати, та не дуже похочувала. Держава повільно котилася в обійми революції, поки що малопомітно. Довідався у відпустці про свіжі ягідки гуманности й патріотизму великих і маленьких владарів. Граф Красіцкі, голова комітету опіки над біженцями Гродненської губернії, одержав від уряду 320 тисяч для розпділу біженським родинам. Три тисячі роздав, а 317 тисяч спожили самі комітетові. Член державної ради, сенатор Зубчанінов, заснував допомоговий біженський союз „Северо-Помощ". Але та Северо-Помощ обернулася у Собіпоміч; Зубчанінов дістав від міністерства фінансів аж 40 міліонів для нещасливих біженців, потребуючим не роздав ні навіть сотки рублів, а міліони поділили між собою комітетові, все високі достойники. Отак і на людській нужді й сльозах наживалися. Звіту від них ніхто й не жадав, рука руку миє... Зажадали звіту низи народні, але покищо терпіли мовчки.

На фронт вертався Павлоцький не самий. Їхав з батьком дванадцятьлітній Олег Павлоцький, батьковими оповіданнями про фронтове життя надзвичайно зацікавлений. У тягаровому вагоні Дегтяренко доглядав чотирохногого ветерана русько-японської війни, „Михайла", властивіше Мишку, давного Олегового приятеля. Хлопець намірявся пробути на фронті все літо і користи задля вдовolenня його майбутніх воєнських аспірацій.

А між тим російська імперія готувалася ще раз попробувати своїх сил у наступі. Невдачника Іванова, по довгих непорозуміннях між військовою і придворною партіями, замінено Брусіловим. Північно-західним фронтом місяць поперед призначено Куропаткина. Збіком обставин фронтами тепер командували три Олексії.[54a] Олексій Еверт свій фронт осоромив березневим наступом в районі озера Нароч і Сморгонь, за два дні втративши девятьдесять тисяч, а нічого не здобувши. Пятьдесять тисяч втрат понесла сема армія на Буковині у грудні. Нарада головнокомандуючих фронтами вирішила наступ на Вільну, південно-західний фронт мав завдання сусідам підпомагати. Фронтові Еверта дано потрійну над ворогом чисельну перевагу в людях, фронтови Куропаткина — подвійну. В панцербах Росії зостався Брусілов — його фронтови, другорядному нададено лише 20 відсотків переваги над ворожими силами.

(Дальше буде).

[54] Тит Пудич — згірдна кличка купців.

[54a] Олексій Миколаєвич Куропаткин, Олексій Ермолаєвич Еверт, Олексій Олексійович Брусілов. Олексійом звався також каделін, наступник Брусілова у восьмій армії.

Імігранти провідниками американського робітництва

I.

Підчас недавньої президентської кампанії було чимало закидів які роблено деяким провідникам, що вони „з чужинецького роду". На щастя, більшість американців не приймали того закиду поважно. В противному разі чимало провідників американського робітництва попало би під те обвинувачення. А це тому, що велика кількість здібних провідників американського робітництва є і була з чужинецького роду. За минуле століття велику більшість з 37 міліонів імігрантів, що прибули до Злучених Держав, складали. робітники Вони збільшили кадри американського робітництва. Цілком природньо, що їх ряди видали з себе чимало видатних провідників.

Серед них чільне місце займає Самюел Ґомперс, який мав найбільший вплив на американський робітничий рух; один з основників Американської Федерації Праці та її голова аж до смерти в 1924 році. Він народився в бідній дільниці Лондону, року 1850. Його батько, голяндсько-еврейського роду, робітник при виробі циґар, ще молодим еміґрував до Ню Йорку. Замешкав тут також у бідній дільниці. Самюел мав тоді 13 років. Як і батько почав працювати коло циґар. Діяльність в юнії робітників циґарової інтустрії виявила його проховані здібности провідника. Він розвинув сильну юнійну орґанізацію та провадив завзяту боротьбу проти роблення циґар в помешканнях робітників та проти інших зловживань в тій індустрії. Коли в 1886 році зорґанізовано Американську Федерацію Праці, він став її першим головою. Ґомперс був провідником реалістичного юніонізму. Ставлячися з великим підозрінням до політики і уряду, був тої думки, що юнії зможуть досягнути сталих поліпщень тільки власними стараннями, власними силами. Він лишив свій слід в Американській Федерації Праці як людина великого практичного розуму.

В загальному нагадує Ґомперса інший провідник робітництва — Маттю Вол, імігрант з Люксембурґу. Народився року 1886, прибув до Злучених Держав в 1891 році. Кілька років був головою Інтернаціональної Юнії Фото-Різбярів, а з 1929 року заступником голови та одним з діяльних речників Американської Федерації Праці.

Ірляндці також відіграли поважну ролю в А. Ф. П. Один з них — голова Інтернаціонального Братства Візників, Шоферів, Конюхів та Помічників — Дениел Дж. Тобін. Він народився року 1875. Прибув до Злучених Держав в 1890. Був головою братства від 107 року. В опозиції до Конґресу Індустріяльних Орґанізацій, Тобін все був одним з діячів, що змагалися за робітничу єдність.

Сидний Гилман народився 1887 року, в Литві. Студіював в еврейській семинарії, цікавився світськими науками. Брав участь в російському революційному русі і мусів втікти до Злучених Держав. Двадцять-літним пішов працювати до одягової фірми „Гарт, Шафнер та Маркс" в Шікаґо. Працював поруч з іншими іміґрантами з різних країн. Там став на чолі відомого страйку 1910 року і був ініціятором Пляну Безстороннього Арбітражу, що відіграв поважну ролю у поліпшенню умов праці в одяговій індустрії. В 1915 році був вибраний першим головою юнії одягових робітників, знаної як „Амалґамейтед Клодинґ Воркерс оф Америка". Під його проводом ця орґанізація побудувала кооперативні доми в Ню Йорку, з успіхом започаткувала робітничі банки в Ню Йорку й Шікаго, витворила систему співпраці робітництва з фабричними зарядами та самопомочі, чим стримувала непорозуміння в індустрії. Прихильник Індустріяльних Організацій та брав чільну участь в його діяльности. Разом з Вилйемом Кнудсеном, данським іміґрантом, був на чолі Офісу Керування Продукцією в перших роках війни.

Інший визначний провідник з чужинецького роду, який багато спричинився до американського робітничого руху, є Дейвид Дубінський, голова Інтернаціональної Юнії Робітників Жіночого Одягу. Народився в російській Польщі 1892 року. Почав працювати в батьківській пекарні. Повстав проти нелюдських умов, проти царизму, за що опинився на Сибірі. Після заслання переїхав до Злучених Держав в 1911 році. Тут став прикравачем жіночих одягів. Завдяки своїм орґанізаційним здібностям, висунувся наперед в юнійній праці. В 1922 році став заступником голови Інтернаціональної Юнії Робітників Жіночого Одягу, в 1929 — фінансовим секретарем та з 1932 року головою тої організації. В 1926 році, коли комуністи намагалися захопити Юнію, то це був Дубінський, який на чолі 10го Відділу не допустив до того. Він лишився гострим противником комунізму. Дубінський постійно змагався за єдність поміж Конгресом Індустріяльних Организацій та Американською Федерацією Праці. Він спромігся удосконалити техніку співпраці юнії з зарядом і втримав свою індустрію від ширших робітничих заворушень. Ця Юнія через добровільні посередництва, індустріяльні суди, робітничі освітні заклади, охорону здоровля, асекурацію праці, — не тільки стала в пригоді тисячам іміґрантських робітників та їх дітей, але зробила добре діло для цього американського громадянства.

(Кінець буде).

З життя громад і організацій

ІВАН ҐРЕНТУС,

літ 29, член 371 відділу У. Н. Союзу, син Стефана і Марії, з Ірвінгтон, Н. Дж., згинув геройською смертю в битві в Німеччині, дня 16. листопаду 1944 р.

Покійний полишив у смутку жену Евелин, як також маленького сина Івася, якому лише 18 місяців. Також полишив родичів і двох молодших братів, які є в американській Армії; Петро у Франції, а Генрі в Ірані.

Нехай чужа земля буде Йому пером. Подав: **Ю. Баранюк,** секретар 371. відділу.

БАГАТО ЛЮДЕЙ ГИНЕ В БРИТАНІЇ ВІД БЕЗПІЛЬОТНИХ БОМБ.

ЛОНДОН. — За урядовим обчисленням, німецькі безпільотні бомби вбили в Британії в місяцю грудні 367 осіб та покалічили 847. Разом у 1944 році вони вбили 8,465 осіб та покалічили 21,084. Звіт каже, що бомби знищили багато публичних і приватних будинків.

Вибухи цих бомб були причинами різних дивних випадків. Одна така бомба звалила одного коршмаря й всіх його гостей у пивницю й залляла їх пивом. Інша бомба впала коло матери, що пхала перед собою візок з дитиною; візок і дитину рознесено на кусні, а мати вийшла з легкими ранами.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конґресового Комітету жертвували: Стефан Челяк з Бруклин, Н. Й., $5; Відділ 31 Союзу Українок Америки з Дітройт, Міш., $20 зо збірки, яку переведено з нагоди Українського Святого Вечора, влаштованого цим відділом.

дованi з каменя, добре вибілені, повні релігійних образів і інших релігійних предметів польської католицької церкви. При праці бачив він їх на полі при молотільці, котрою вони молотили овес, що потім мали продавати спілкою по 22 злоті за цетнар.

Як казали селяни й урядники, кожний селянин дістав документ на свій земельний наділ. Він може продати хату на своїй землі. Він може на своїй землі управляти ростини, не оглядаючися на своїх сусідів. Він може передавати наділ дітям, але не може його продавати. Він може зичити гроші на землю; незадовго мають видати закон про обмеження права вірителя викидати селянина з його землі.

Допитувані Лоренсом селяни не конче були з реформи вдоволені. Вони раді були дістати землю, але свої наділи вважали замалими. 47-літній Теофіль Поліковский казав, що трьох акрів йому замало. Запитаний, кілько йому треба би, відповів, що 15. Обіцянка урядників, що він буде могти дістати більше, як Польща дістане більше землі на заході, себто від німців, не зробила на нього ніякого враження. Як йому порадили збільшити свої приходи через спільну господарку зо сусідами на землі наприклад десяти селян, він виявив проти цього різке негодування.

Форналі до реформи.

Питалися його, як йому жилося давніше, безземельним селянином, видно форнальом у пана. Він заявив, що він діставав на три місяці заплати 35 злотих, крім цього річно 13 і пів сотнара збіжа. Мав теж хату й топливо, як також теж право годувати собі дві корови, держати свині й кури, але мав їх годувати своїм коштом. Він самий щоправда довгів не мав, але інші форналі звичайно були задовжені. Поніковский теж говорив, що двір мав до війни 40 коней і 60 коров. Тепер у дворі 1 кінь та 24 корови.

З кореспонденції Лоренса читач може набрати переконання, що в Польщі переводиться глибока суспільна реформа, але на стільки вона йде по лінії народніх бажань, вона не йде по лінії колективізму. Селяни видно запеклі індивідуалісти хочуть мати землю, або більше землі, але не хочуть чути про спільне господарювання.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

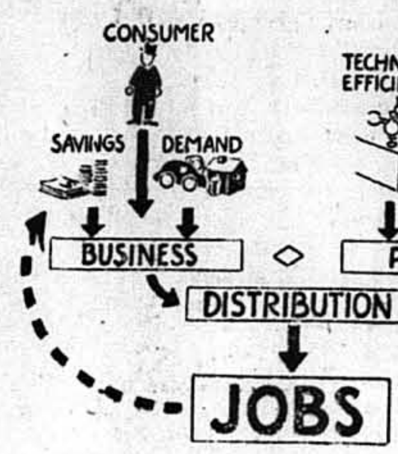
ОСТАВАЙТЕ НА СВОЇХ МІСЦЯХ!

Тому, що зустрічав я вже тут на Вестах багатьох наших людей з Істів, що прибули шукати праці за високу плату і з нічим відїхали, хочу через „Свободу" остерегти тих наших людей, що думалиб те саме робити. А роблю це тому, що різні агенти оголошують навіть в ґазетах і маґазинах, щоб їхати на Вести, бо там їм дадуть добре платну роботу.

Правда, тепер війна, і є для многих добра нагода дістати навіть і дуже добру працю, себто таку, за яку добре платять. І кожний хотів би таку працю мати. І це правда, що на Вестах робітник чи робітниця назагал дещо більше заробляє ніж у східних стейтах. Та я не є ніяким аґентом і ніяких людей не спроваджую. Мій інтерес хіба в тому, щоб остерегти наших людей перед розчаруванням. Я знаю Захід, але й знаю Схід. Тут у нас є все дорожче ніж на Сході. Значить, що як і більше заробиш, то більше видаш. І робітників тут не бракує, як пишуть аґенти. Тому моя рада така: Тримайтеся на Сході своїх місцевостей і стейтів, там робити, а не міняти без потреби місця в надії на щось таке, що не здійсниться.

Ф. Д., Спокейн, Вашингтон.

За програмою Краєвого Союзу Вирібників

Що це значить, що Краєвий Союз Вирібників придумав програму для „створення дороги до добробуту" у повоєннім часі? В додатку так, щоб підтримувати низкі ціни, свобідну конкуренцію, вдоволяючі платні!

Відповідь на це така: Краєвий Союз Вирібників говорить в імени понад 57,000 бизнесовців, порозміщуваних по цілім просторі Злучених Держав. Останні обчислення виказують, що між ними є 12,000 членів-вирібників, понад 40,000 членів приналежних до 307 окружних, стейтових і місцевих торговельних груп, приналежних до Краєвої Промислової Ради, а крім цього 6,300 підприємців, що підтримують Краєвий Промисловий Інформаційний Комітет. Згаданих 12,000 членів-вирібників це підприємства, менші й більші, що разом узяті дають роботу 75 відсотків усіх наемців у вирібничім промислі.

Обєднаний промисл.

Це перший випадок в історії Америки, що оцей великий відділ американського промислу обєднався для підтримки одноцільної програми для створення таких відносин, щоб кожен американець міг „заробляти більше, купувати більше і матися ліпше".

Це обєднання говорить устами свого предсідника, трьох краєвих віцепрезидентів і 12 окружних віцепрезидентів. Там є теж 100 директорів, які представляють всі закутини виробництва краю. Упродовж 50 літ є це голос виробничого промислу Злучених держав.

Довготривалі студії.

Ще до нападу на Перл Гарбор Краєвий Союз Вирібників розумів, що війна матиме далекосяглі наслідки на господарку Злучених Держав, навіть, як би нам удалося вимінути війни. Кілька літ працював окремий комітет, який студіював причини й способи лікування депресії. Коли Америка вступила до оборонної акції в 1940 р. комітет зосередив свою увагу на праці для розвязки повоєнних проблемів. І оце союз вирібників випрацював програму для створення й наладження акції для добробуту, яка дасть спромогу кожному американцеви „заробляти більше, купувати більше і матися ліпше".

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отсим повідомляемо урядників відділів У. Н. Союзу, що організатор А. Маланчук працює тепер над організування нових членів в окрузі міста ню Йорку і його адреса є така:

A. MALANCHUK
c/o Mid-Park Hotel
14 Irving Place, cor. 15th St. New York 3, N. Y.

Що писала "Свобода" тому 40 років?

12. січня 1905. р.

ПЕРША ЮНІЙНА УКРАЇНСЬКА ДРУКАРНЯ В АМЕРИЦІ

Друкарня „Свободи" (приміщена в Скрентоні, Пенсилвенія) є першою й одинокою українською юнійною друкарнею в Америці. Від 1. січня 1905. р. в друкарни „Свободи" працюють лише 8 годин денно. — Різдвяне число „Свободи" цілком вичерпане і не можемо його вислати вже нікому.

ІНТЕРЕСНІ ВІСТИ З КАНАДИ.

Канадійські консервативісти задумують вітворити з днем 1. лютоог у Винипеґу інститут для виховання вчителів для канадійських українських шкіл. Наука буде поділена на два курси, кожний по 10 місяців. На початок думають приняти 35 хлопців повище 17 літ життя. Мешкання й харч будуть кандидати діставати даром. — У Гімлі, в провінції Манітоба, старанням о. Д. Яреми, заложено читальню „Просвіти".

ЗА ОКРЕМЕ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКЕ ЕПИСКОПСТВО

Греко-католицькі єпископи з Угорщини, а це пряшівський Іван Валій і мукачівський Юлій Фирцак, разом із галицьким митрополитом гр. Андрієм Шептицьким, були в Римі в справі іменування самостійного епископа для американських русинів. Подорож митрополита Шептицького до Злучених Держав, яку він плянує відбути в наступному році, стоїть мабуть у звязи із справою іменування окремого американсько-руського епископа.

УКРАЇНСЬКІ ҐАЗЕТИ В СТАРОМУ КРАЮ.

Редактор „Гайдамаків", Михайло Петрицький, зачав 22. листопаду 1904. р. відсиджувати 3-місячну кару вязнизі, на яку засудили його за те, що писав у своїй ґазеті полякам правду в очи і наслідком того „Гайдамаки" перестали виходити. — Зате зачне виходити новий тижневик „Вольне Слово", яке перебрало на себе передплатників „Гайдамаків". „Вольне Слово" стоїть на програмі національно-демократичній. — „Новий Громадський Голос", орган радикальної партії, який виходив досі два рази у місяць, буде виходити щотижня. — Від Нового Року буде виходити також „Руська Хата", ілюстрований часопис для літератури, штуки й сучасного життя.

ПОВІДОМЛЕННЯ
ВСІХ ЧЛЕНІВ 204. ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗУ

Річні збори відділу відбуті 13. січня 1945 виказали свою працездатність відділу в минулому році з нагоди 50-ліття істнування У. Н. Союзу. — Рік 1945 є роком 20-ліття істнування 204. відділу, тому повзято ухвалу в нічім в праці не вступати того року з нагоди нашого 20-літного істнування, а навпаки виказати й ще перевищити рівень праці, яку ми виказали в ювилейнім році У. Н. Союзові. На рік 1945 вибано одноголосно той самий уряд.

Важніші ухвали з попередних річних зборів мають свою силу на рік 1945.

Для вигоди членів, котрі не можуть являтися **на звичайних місячних зборах, які відбуваються що друга субота в місяці,** ухвалено що ті члени можуть приходити що суботи до галі зборів вечерами і там полагоджувати свої справи відносно їх членства. В той час все урядуватиме секретар відділу.

Подаємо до відома, хоч прикру але важну справу, що переступні листи для членів, котрі собі того бажають, відділ видаватиме тільки на чергових зборах, бо маємо докази в руках, що члени хоч не бажають від нас переступних листів, то другі непокликані осібняки в імени членів про то пишуть до нас. Того будемо притримуватися строго.

Всі члени зобовязалися бути приявними на **підприємстві 4. лютого ц. р.** яке влаштовує відділ в галі укр. прав. громади, 324 Іст 14. вулиця, в користь нашого довголітного хорого члена. — отже з тї нагоди не повинно там забракнути ані одного.

Уряд 204. відділу У. Н. Союзу.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential. need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сущні робітники обовязані мати посвідку, що вони є до розпорядимості. При переношенню до менше сущних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтид Стейтс Емплоймент Сервіс". „Критичні" робітники потребують тих обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Досвід непотрібний

ЯК

ПОРТЕРІВ

І

РОБІТНИКІВ

ДОБРА ПЛАТНЯ

ПОСТІЙНА РОБОТА

Робітники з важної воєнної роботи мусять мати доказ звільнення

FEDERAL TELEPHONE & RADIO CORP.

591 BROAD STREET, NEWARK, N. J.

ПОРТЕРІВ РОБІТНККІВ ФАЄРМЕНІВ

ЛАЙСЕНСУ НЕ ТРЕБА

СУЩНА ВОЄННА РОБОТА

ДЕННА Й НІЧНА ПРАЦЯ

ДОБРА ПЛАТНЯ

НАГОДИ НА АВАНС

W M C Правила заховуємо

FEDERAL TELEPHONE & RADIO CORP.

360 THOMAS ST., NEWARK
1226 SO. BROAD ST., NEWARK
100 KINGSLAND ROAD, CLIFTON, N. J.
39 CENTRAL AV., EAST NEWARK, N. J.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Потрібно Чоловіка розвозити Троком Прецлі. Мусить добре знати Ню Йорк і Бруклин. Добра платня. $60 тижнево. WMC Провила заховуємо. Знамениті роб. умовини. Добра і стала роб. цілий рік. Голос. **New Jersey Pretzel Co.**, 816 Livingston St., Elizabeth, N. J.

FREIGHT HANDLERS
Потрібно зараз
Кілька годин або цілий день
ДОБА ПЛАТНЯ
40 годин. Час і пів за овертайм
PENN STEVEDORING CORP.
Pier 29 (Laight St.)
North River, N. Y.
Canal St. Subway

Оперейторів на машині цигаретків
у фабриці цигареток
в Ridgefield Park
(бос стає перед дверми)
Добра платня для оперейтора обзнайомл. зі Standard cigarette machine
Телефон Hackensack 2-3947

FREIGHT HANDLERS
ДЕННА ПЛАТНЯ
Час і пів після 8 годин
PENNSYLVANIA RAILROAD
Голосіться 275 Bowery або Room 204, 110 W. 42nd St., N. Y.

ПЕКАРЯ ПАЙВ
Повний час або кілька годин помаг. знаменитому кухар. шефови
Yellow Bowl Cafeteria
Nr. Public Service Bldg, Jersey City

АВТО ТРОК МЕХАНІКА
Добра нагода
Найвища платня
Frola—International Truck
Sales & Service, 619 George Road
Cliffside, N. J.

СТОЛЯРА АБО ТЕСЛІ
Знаменита платня
Стала робота, добра нагода.
Weser Piano Co.
524 — West 43 St., N. Y. C.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Оперейторів
при жіночих ковтах
R & B — 3rd floor
341 — 39th St., Brooklyn, N. Y.

ПОРТЕРІВ і РОБІТНИКІВ. Денна і нічна шифта. Добра платня, добра постійна робота. Найліпші робітничі умовини. Велика модерна фабрика. GENERAL INSTRUMENT CORPORATION, 829 Newark Av., Elizabeth, N.J.

МУЖЧИНИ ДО КУХНІ
5 денний тиждень
денна робота; стало
Bodholts Diner
511 Orange St., Newark, N. J.

МУЖЧИНИ АБО ХЛОПЦЯ
до стак руму
Стала посада
Добра платня; 9:30 до 6
Jordan's Gift Shop
344 Jackson Ave.—Jersey City

Потрібно Сторожа, з досвідом у паленню. Голоситись у **Robert Wick Lumber Co.**, Lancaster & Broad Aves, Ridgefield, N. J. Morsemere 6-5246.

МУЖЧИН

ПОМОГТИ РОЗБИТИ ЯПОНЦІВ!

НЕ БАГАТО ДОСВІДУ ВИМАГАЄМО

ДЕННА І НІЧНА ШИФТА

KLUMPP MFG CO
305 EAST 46th ST., N.Y.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

Потрібно Laundry shakers,
feeders, folders,
також недосвідчених дівчат і жінок
Заховуємо WMC правила.
Royal Laundry Service
771 South Sixteenth St.,
or 827 North Sixth St., Newark, N.J.

LOOMFIXER
on tie silks, jacquard,
Денна шифта
DAHNE FABRICS, INC.
507 E. 19th St., Reinhard Mill
PATERSON, N. J.
WMC Правила заховуємо

Дівчат прасувати і складати сорочки
on 2 girl unit
Посвідки звільнення вимагаємо
Manor Laundry Service
Pir Grand і Morris Sts.
Paterson, N. J. — Sherwood 2-1746

RAYON WINDERS—ДОСВІДЧЕНИХ
Добра платня і робітничі умовини
WMC Правила заховуємо
Cadillac Warping & Sizing Co.
15 Van Houten St.
Paterson, N. J. Lambert 5-2416

ВЕЙТЕРОК—ДОСВІДЧЕНИХ
не нічна і не недільна робота
години 7 рано до 4 попол.
Добра платня, убр. і харчі даємо.
MODEL RESTAURANT
226 West Side Ave., Jersey City (5)

ПЕКАРНЯ
Дівчат—Жінок
Завивати пекарняні продукти
та інша робота. Сущна індустрія
Добра платня, стала робота
WMC Правила заховуємо
Не нічна робота—добрі роб. умовини
Телефон Humbolt 3-5300
WARD BAKING CO.
4th Ave & N. 13 St., E. Orange, N.J.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ,

Д-р А. Т. Кібзей.

9. ЗАПАЛЕННЯ СЛІПОЇ КИШКИ

(Appendicitis).

Сліпа кишка називається „сліпою" тому, що вона про око не сповняє ніякої органічної функції в людськім організмі: пожива до неї правильно не заходить, ані не перетравлює вона її, хоч отвір до неї є. Вправді є якесь її призначення в організмі, але годі докладно сказати яке. Вона неначе звисає з грубої кишки в правім боці під животом. Її отвір вузький і відповідно малий, тому той отвір може легко загатитися калом з грубої кишки, або якимсь нестравленим через кишки предметом, як приміром твердими крупами, кісточкою або зернятком з овочів і т. п. Тому й не диво, що недуги сліпої кишки у нас часто трапляються.

Запалення сліпої кишки майже в половині випадків захоплює молодих людей, у віці до 20-го року життя, у дітей нижче 5 літ воно мало коли трапляється. Люди старшого віку не дуже часто в цю недугу попадають.

Причини запалення можуть бути всілякі. Наприклад скок, напруження, або якийсь удар із зовні в живіт, або загачення отвору сліпої кишки калом чи яким небудь іншим предметом, або таки якась місцева ранка чи боляк. Але найчастішими причинами є запалення самої грубої кишки або інше яке недомагання жолудка чи кишок і врешті бактерії і всілякі інші паразити при запаленню інших органів тіла, приміром при запаленню мігдалків в горлі, запаленню легенів, інфлюенці, і т. д., котрі то недуги ослаблюють організм.

Прояви недуги. Запалення сліпої кишки захоплює людину звичайно нагло сильними болями під животом по правому боці, або тільки глухими, неозначеними болями. Рідко коли біль такий відчувається й по лівім боці живота. Горячка з початку не дуже сильна, але постійна; доходить до 102° Фар.; але може обійтися й без горячки, коли причиною запалення є якийсь місцевий боляк. Живчик прискорений, відповідно до сили горячки, і коли за скорий, то не добрий знак. Язик недужого обложений і вохкий, ріко коли сухий. Недужий з початку блює або й ні. Коли напад болів не був сильний, то блювання рідко коли наступає по двох днях. При тім недужий звичайно терпить на запір, а коли це дитина, то у неї часом розвільнення. В місці, де находиться сліпа кишка, черево на поверхні є делікатне і болюче на дотик.

Поступ недуги. Запалення сліпої кишки може покінчитись або виздоровінням, або утворенням боляка або загальним запаленням кишок і черевної оболонки.

Коли недуга не була за сильна, то по першім її нападі вона на протягу кількох днів, звичайно до тижня, цілком зникає і сліпа кишка повертається до звичайного, нормального стану; але часто такі напади повторюються і можуть спричинити боляки або запалення черевної оболонки.

Коли запалення сліпої кишки мало характер катару, то воно може перетворитися в поважнішу недугу, приміром звуження сліпої кишки, або може витворитись боляк з перепухнення, або врешті може наступити запалення черевної оболонки. Коли утвориться боляк на сліпій кишці, то він може згодом пукнути і виллятти з себе гній до черевної ями; звідсілля наступає запалення черевної оболонки. Або може статися, що гній з такого боляка виходить через саму відходову кишку, або врешті він може виходити, куди йому вигідно й спричинювати всілякі недуги, а то й смерть з запалення черева, з затроєння крови, з пропукнення кровоносних посудин і т. п.

(Продовження буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Х. Ш. М. — Так, рукопис дісатли. Віддали, де треба. Не знали хто післав, тому не повідомляли.

Нюйорський. — Ми не гнівні коли вірш, що не був у нас поміщений, є поміщений деінде. Читайте уважно всі ті вірші, звичайно чужі, а не свої, а тоді прийдете до переконання, що в нас мабуть тому так мало справжніх поетів, що є забагато таких, що передають погано віршом те, що й для прози не надається.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

GREAT MEADOWS, N. J. — Annual meeting of "The Lubow" Society, Br. 143, will be held Sunday, January 21, at 1 o'clock, at the Ukrainian Hall. Besides taking up the matter of choosing new officerts, election of delegates to the Cleveland convention will be held at the same time. It is urgent that all members attend. — A. Levonuk, Secty.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. січня, в год. 2. пополудні, в гали Укр. Клюбу, 13 Вашингтон ул. Буде вибір уряду на 1945 рік. — В. Комар, пр.; В. Мандзій, секр.

НАЙСТАВН, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Бр. св. Володимира, від. 105, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в неділлю, 21. січня, в годині 3. пополудні, в гали Української Громади, 2051 Ровен ул. Обовязком є кожного члена прийти, бо буде вибір делегата на конвенцію У. Н. Союзу і інші справи до полагодження. — За уряд: Д. Слободян, предс.; О. Волчек, кас.; С. Влободян, кас.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Уряд Бр. св. Арх. Михаїла, від. 11, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. січня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Мейпл Еве. Уряд і котроля здадуть звіт з відділового діловодства, відтак буде вибір уряду на біжучий рік, а також вибір делегата на конвенцію У. Н. Союзу. — За уряд: В. оманів, предс.; А. Дида, кас.; П. Сцілений, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Відділ 332 повідомляє всіх членів і членниць, що **річні збори** відбудуться в суботу, 20. січня, в Українськім Домі. Просимо всіх членів прийти на час, бо маємо кілька справ до полагодження. — За уряд: А. М. Кнафф, предс.; П. Венгрин, кас.; П. Причка, секр.

АЛІКВІПА, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 120, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. січня, в годині 2. пополудні, в Українськім Домі від. 120. Буде звіт контр. комісії і вибір уряду на 1945 рік. По закінченню зборів буєд спільна вечера для всіх членів і членниць. — За уряд: С. Ятчишин, предс.; І. Манастирський, секр.-кас.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137, повідомляє своїх членів і членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. січня, в гали парохіяльній, в годині 2. пополудні. На цих зборах буде також вибір делегата на 21. конвенцію У. Н. Союзу. На річних зборах вибрано такий уряд на 1945 рік: Ф. Саганий, пр.; В. Боднарський, заст.; М. Колодруб, секр.; І. Дишевський, заст.; М. Підгайний, кас.; І. Рудавський, заст.; І. Дишевський, С. Терлецький і Т. Кульчицький, контрольори; Т. Фотій і І. Вересюк, надз. хворих. — М. Колодруб, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє, що на річних зборах вибраіо уряд на 1945 рік: І. Савчак, предс.; П. Кавенський, заст.; І. Маркович, секр.; Г. Гайдук, заст.; А. Скоципец, кас.; І. Сокальський, заст.; П. Ковенський, Н. Кіра, контрольори; Я. Бартко, А. Гомандик і І. Сокальський, доз. хворих; В. Лешак, кошовий; В. Гадняк, хорунжий; В. Бобенчак, госп. галі. Збори будуть відбуватись в 3-тую неділю по першім. Місячні збори цего місяця відбудуться в неділю, 21. січня, в годині 2. пополудні, в церковній галі. — І. Савчак, предс.; І. Маркович, секр.; А. Скоципец, кас.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, відбудуться в неділю, 21. січня, в годині 2. пополудні, в льокалі У. Н. Дому, 237 Гавп Еве. Всіх членів і членниць просимо прийти скоро, бо на річних зборах є багато справ до полагодження. Буде звіт урядників за цілий рік і зві' контр. комісії, вибір урядників на 1945 рік. — За уряд: Ф. Гулька, гол.; М. Гуцалюк, кас.; П. Головачук, фін. секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н ДЖ. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 234, відбудуться в суботу, 20. січня, точно в год. 7. ввечір, в салі У. Н. Дому, 214-216 Фултон ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на час, бо є важні справи до полагодження. Буде звіт уряду і контр. комісії за 1944 рік та вибір уряду на 1945 рік. — За уряд: П. Сташко, предс.; І. Пілат, кас.; С. Могила, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Повідомляємо всіх членів Тов. Зоря, від. 69, що **річні** і місячні збори відбудуться в суботу, 20. січня, в цераовній гали св. Юрія, 28 Іст 7. вулиця. Просимо всіх членів обовязково прийти на ці збори. — За уряд: Й. Забавчук, пр.; І. Мартинець, кас.; М. Ликтей, секр.

ГЕЙЗЛЕТО7, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. січня, в 2. годині пополудні, в українській гали, 74 Лаврел ул. Кожний член обовязаний прийти, бо буде звіт уряду і кондр. комісії за 1944 рік та інні справи до полагодження. Буде також вибір уряду на 1945 рік і вибір делегата на конвенцію. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг. — За уряд: В. Шипула, предс.; О. Костюк, секр.-кас.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. січня, в гали парохіяльній, 803 Фронт ул., точно в 2. годині пополудні. Уряд на 1945 рік є той самий з виїмком заст. предсідника, котрим є Василь Ракочий. Просимо членів не втягатися з вкладками, бо 25-го засилаеть всі вкладки до гол. каси. На цих зборах буде вибір делегата на конвенцію У. Н. Союзу. — За уряд: Й. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ ім. Б. Хмельницького, від. 245, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. січня, точно в годині 3. пополудні, в церковній гали. На деннім порядку буде звіт урядників і контрольонрів та вибір уряду на 1945 рік. Обовязком є кожного члена і членниці бути присутним на цих зборах. Просимо також вписувати свої хдітей до У. Н. Союзу. — За уряд: М. Вкоропад, пр.; М. Налажій, кас.; Й. Квасній, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Збори Тов. Любов, ід. 370, відбудуться в неділю, 21. січня, в церковній гали, 127 Парк ул., в год. 12:30 пополудні. Кожний член має бути на зборах, бо буде вибір делегата на конвенцію і звіт контр. комісії за 1944 рік. — П. Волянин, предс.; К. Стасюк, кас.; М. Сампара, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 20. січня, точно в год. 8. ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від год. 6. попол. На зборах буде звіт уряду з праці в 1944, вибір уряду та наміченяя праці на біжучий рік. Приявність усіх членів обовязкова. — Уряд.

СТЕМФОРД, КОНН. — На річних зборах Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, 17. грудня вибрано такий уряд на 1945 рік: В. Карий, предс.; С. Куривчак, заст.; В. Блащук, кас.; В. Сидяга, заст.; І. Михайлишин, секр.; Д. Криницький, заст.; А. Кругляк, С. Панасюк, Д. Малицяк, контр. комісія; К. Кульгавич, І. Тирчик, надз. хворих. Збори будуть відбуватися в першу неділю по 15-тім в церкотній гали на Ґрінвіч Еве. Звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 21. січня, в годині 3. пополудні. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів і членниць прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — В. Карий, предс.; В. Блащук, кас.; І. Михайлишин, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 117, повідомляє, що уряд на 1945 рік є такий: С. Малярський, предс.; Й. Деревянка, заст.; Н. Чудакевич, секр.; П. Барила, заст.; Н. Корчинський, кас.; В. Кожух, заст.; Т. Ніньовський, фін. секр.; Г. Стифанишин, заст.; Й. Деревянка, Г. Стефанишин, П. Барила, М. Савицький, контр. комісія; М. Охніцький, Й. Ввачій, В. Кожух, завід. хорих; П. Барила, тростіс. Місячні збори будуть відбуватись в трету суботу по першім, 28 Іст 7. вул. Адреса, фін. секр.: T. Niniowsky, 162 E. 7th St., New York City.

„ЧАР УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ"

„Якщоб Кошиць не зарекордував нічого іншого, лише ту пісню „Бодай тая стеновая", булоб це само в собі досить, щоб утвердити його як ґеніяльного композитора і дириґента". — К. Ф., а там ще є: Бог предвічний, Ой у лузі, Боднарівна, Чумак, Коломийка, Колискова, і інші.

Альбом рекордів Кошиця занимає 27 ріжних пісень, колядок і щедрівок. Альбом малюнку артиста І. Кучмака. З наголовком

"HEAR UKRAINE SING"

Ціна за всі рекорди і альбом $10.50. За пересилку, опаковання і асекурацію додайте доляра екстра.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА на місяць Січень:

Як замовите альбом рекордів Кошиця, і пришлете нам 5 адресів людей, що інтересувалисяб такими рекордами, дістанете наш **календар-альманах Сурми на 1945 рік,** що коштує один доляр, **даром.**

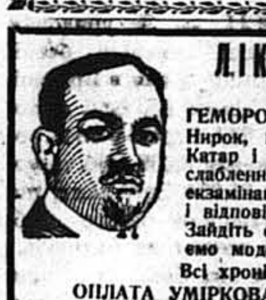
Пришліть гроші наперед, або можете замовляти C O. D, але як C O D, то вишліть бодай один доляр завдатку. Адресуйте:

SURMA
11 E. 7 St., NEW YORK 3, N. Y.

„201 українських Народніх Пісень"

Це збірник найкращих наших народніх пісень на піяно зо словами. Ціна примірника в звичайній оправі $2.00. Замовлення посилайте на адресу:

"SVOBODA"
81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ
ШЛУНКА, ШКІРИ, НЕРВІВ
ГЕМОРОЇДИ Й ІНШІ ЗАПАЛЕННЯ КУТНЬОЇ КИШКИ

Нирок, міхура, шлунка і внутренностей забурення. Катар і хронічні боляки, біль у крижах, загальне ослаблення і хронічний ревматизм і сяятику. Лучі Екс, екзамінація крови і мочі запевняє докладну діягнозу і відповідне лікування. Застрикування, коли вказане. Зайдіть сьогодня на пораду. Мужчин і Женщин лідуємо модерними методами зо скорою полекшою.

Всі хронічні недуги лікуємо науково.

ОПЛАТА УМІРКОВАНА — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ $2.

DR. ZINS (28-літне заведеня)

110 EAST 16 STREET, N. Y. — NEAR UNION SQUARE

Щоденно від 9. г. рано до 7. г. вечі. В неділі від 9. рано до 2. попол.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

$150.00 і вище ЦІЛИЙ ПОХОРОН
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7861

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-8568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEIrose 5-6577

С. МУСІЙЧУК

ЗИМОВИЙ СОН

В полі сніг паде
І на землі тає,
В траві пропадає,
Зникає на все:
Бо земленька ще
Теплом віддихає,
Водиці бажає,
Дихає, живе.

Хоч прийдуть вітри,
Мороз, метелиці,
Замерзлу землицю
Покриють сніги, —
Вона лиш заспить
І мрії щасливі,
Про весну надії
Рожеві снить.

Та як горе нас
Немов снігом вкриє,
І смуток повиє
В грізний життя час,
Не сниться весна.
Один сон в зимі,
Страшний сон верзеться,
Кругом метелиця,
Курява грізна,
Зима, жах, війна.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

ТАРЗАН, ч. 1110. Пропавший.

Тарзанів літак залетів у бурю. „Я не певний, чи нам вдасться перебути цю бурю", заявив пільот літака.

На другий день команда летунського транспорту передала коротку вістку: „Літак T-Z-N опізнився кілька годин".
Кілька тижнів пізніше,

ВСЯ НАДІЯ НАЙТИ ТАРЗАНА ВТРАЧЕНА: ПРОПАВ ПІДЧАС ЛЕТУ ПОНАД ОКЕАН.

Тарзан, герой соток дивних пригод в африканських пущах, здається, нарешті погиб.
Всякі надії найти романтичного Пана Джунглів пропали. Його літак не вернувся з таємничого лету з південної Америки.
Хоча за ним шукали по всіх усюдах, усякий слід за ним пропав. Він має велике значення для справи Обєднаних Держав, і власти в Вашингтоні й Лондоні висказали.